

ВИСНОВОК

про наукову повизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації

на тему:

«Принципи та методи трансформації деградуючих промислових будівель і
територій»,

здобувача ступеня доктора філософії

Гулей Дарини Володимирівни

з галузі знань 19 – Архітектура та будівництво

за спеціальністю 191 – Архітектура та містобудування

1. Актуальність теми дисертаційного дослідження Гулей Дарини Володимирівни зумовлена необхідністю методичного інструментарію і практичних рекомендацій для здійснення трансформації різних за ступенем історико-архітектурної цінності і деструкції деградуючих промислових будівель і територій. Автор поставила перед собою завдання розробити методичні та практичні рекомендації щодо трансформації і нового функціонального наповнення деградуючих промислових будівель і територій.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Наукова робота базується на діючих законодавчих і нормативних документах у сфері архітектури та містобудування, таких як: Закони України: «Про архітектурну діяльність», 1999р.; «Про регулювання містобудівної діяльності», 2011р.; Указ Президента України «Про стратегію сталого розвитку «Україна – 2020», 2015 р.; державні будівельні норми України: ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій».

Відповідає чинним міжнародним документам, ратифікованим Україною, зокрема програмам ООН: «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року», 2017 р.

Тема дисертації пов'язана із загальним напрямком наукових досліджень на кафедрі інформаційних технологій в архітектурі КНУБА та науковими програмами «Моделювання та прогнозування процесів і явищ в архітектурі», ресстраційний номер 0121U112041 від 07.07.2021.

Дисертація відповідає паспорту спеціальності 191 – Архітектура та містобудування.

3. Наукова повизна одержаних результатів.

У дисертації одержані наступні наукові результати.

Вперше:

- надано визначення поняттю «трансформація» для деградуючих промислових будівель і територій, як комплексного і цілісного процесу якісних змін в них, що може супроводжуватися змінами форми, функції, наповнення, розпланування, стилістичного вигляду та значення, враховуючи

історично сформований контекст, з метою удосконалення і адаптації до нових сучасних вимог міста та життєдіяльності мешканців;

- розроблено моделі трансформації деградуючих промислових будівель і територій в залежності від їх вихідних ступенів історико-архітектурної цінності та деструкції;

- сформульовано принципи трансформації деградуючих промислових будівель і територій (загальні основні: «комплексної інтеграції», «цілісності трансформації»; загальні додаткові: «інвестиційної привабливості», «екологічної стабільності» і спеціальні: «сталого континуальності», «об'ємної компаративності», «когерентного функціонального доповнення» та «функціональної відповідності»).

Удосконалено:

- інструментарій трансформації деградуючих промислових будівель і територій (запропоновано застосування комбінацій певних реставраційних і реконструктивних методів для їх трансформації в залежності від виділених ступенів їх історико-архітектурної цінності та деструкції).

- класифікацію деградуючих промислових будівель і територій за 12 ознаками: ступенем історико-архітектурної цінності (I, II, III, IV ступені); ступенем деструкції (I, II, III, IV ступені); розташуванням в структурі міста (в межах комплексної охоронної зони; в межах зон регулювання забудови; за межами зон регулювання забудови); композиційними особливостями (точкові, лінійні, квартальні, згруповані); значенням в структурі міста (домінантні, акцентні, рядові); екологічною безпекою (небезпечні, нейтральні, безпечні); колишньою виробничою потужністю (одиночні, комплекси, промислові утворення); поверховістю (одноповерхові, двоповерхові, багатоповерхові, змішаної поверховості); морфологією будівель (з плоским дахом, зі скатним дахом, з ліхтарними надбудовами, змішаного типу); об'ємно-розпланувальною структурою (однопрольотні, багатопрольотні, змішаного типу); конструктивною системою (каркасні, безкаркасні, змішані (з неповним каркасом)); первинним призначенням (колишні виробничі, колишні підсобно-виробничі, колишні енергетичні, колишні транспортні, колишні складські, колишні санітарно-технічні, колишні адміністративні та побутові);

Отримали подальший розвиток:

- прийоми трансформації деградуючих промислових будівель і територій, в тому числі: «симбіоз «старого і нового», «стилістично-образні нагадування»; «асиміляція оздоблення території і фасадів новобудов під існуючі історико-культурно цінні будівлі та споруди», «акцентна забудова з відкриттям простору»; «функціональна диверсифікація», «об'єднання різних функцій єдиним простором», «функціональна реконверсія»; активний» дах», «влаштування антресолі для вертикального розподілу внутрішнього простору», «влаштування атріумів для підвищення якості внутрішнього простору», «забезпечення легкості функціональної когнітивності», тощо.

- рекомендації щодо функціонального наповнення деградуючих промислових будівель і територій при їх трансформації.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Дисертація містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні результати проведених досліджень, які мають істотне значення для галузі знань 19 – Архітектура та будівництво.

Основні наукові результати роботи – сформульовані принципи і запропоновані моделі та комбінації з методів трансформації деградуючих промислових будівель і територій, можуть стати підґрунтям для подальших досліджень. Практичні результати – визначені прийоми та надані рекомендації щодо трансформації деградуючих промислових будівель і територій, можуть бути використані в проектній практиці. Розроблена класифікація деградуючих промислових будівель і територій – для удосконалення ДБН України.

Практичне значення дисертаційного дослідження полягає у можливості використання його в архітектурно-містобудівній діяльності, пов'язаній з трансформацією промислових будівель і територій. Результати дослідження можуть бути використані у навчальному процесі при підготовці бакалаврів та магістрів архітектури Київського Національного університету будівництва і архітектури, зокрема, при викладанні дисциплін спеціальності 191 «Архітектура та містобудування»: «Архітектурне проектування» та «Концептуальне архітектурне проектування».

Результати даної дисертації також можуть бути використані у навчальному процесі на профільних кафедрах профільних ВНЗ.

5. Використання результатів роботи.

Теоретичні положення роботи були впроваджені в концептах трансформації деградуючих промислових територій в місті Києві, а саме колишнього Київського заводу художнього скла у багатофункціональний офісний центр (2020 рік) та колишнього пивоварного заводу М. Ріхерта у культурно-торгівельний центр (2023 рік), про що свідчать акти впровадження.

6. Особиста участь автора в одержанні наукових та практичних результатів, що викладені в дисертаційній роботі. Дисертація є самостійною науковою працею, де автором викладені її власні ідеї і наробки, що дали змогу вирішити поставлені завдання. За сукупністю отриманих особисто теоретичних і практичних результатів та висновків роботу можна вважати як вагомий внесок у розвиток архітектури та будівництва України. Основні результати дисертації, усі положення новизни та висновки, що виносяться на захист, отримані автором особисто. За темою дослідження здійснено 7 одноосібних наукових публікацій та 10 у співавторстві. В статтях, опублікованих у співавторстві, здобувачу належить: [1] – оформлення графічних матеріалів, визначення прийомів і надання рекомендацій щодо регенерації забудови історичних кварталів, оформлення висновків; [4] – визначення проблем щодо будівництва житла для внутрішньо переміщених осіб, аналіз законодавчої бази та закордонного досвіду; [5] – вступ з основною частиною, до якої увійшов аналіз законодавчої бази, пов'язаної з внутрішньо переміщеними особами в Україні; [7] – постановка проблеми та основна частина дослідження; [8] – визначення проблем, пов'язаних із дерев'яним будівництвом в Україні, основна частина, висновки; [9] –

постановка проблеми щодо необхідності використання швидкозбірних технологій будівництва, аналіз досвіду впровадження технологій CLT будівництва в різних країнах світу, висновки; [10] – аналіз сучасного стану забудови Подільського району Києва та надання рекомендацій щодо реконструкції історичного міського середовища; [12] – визначення проблем, що викликають необхідність впровадження дерев'яного будівництва у всьому світі, основна частина та висновки; [13] – визначення цілей дослідження, аналіз закордонного досвіду щодо ревіталізації промислових будівель з використанням надбудови та прибудови, надання рекомендацій щодо ревіталізації промислових будівель, висновки; [17] – оформлення графічних матеріалів, висновків. При цитуванні інших авторів здійснено посилення на відповідні джерела.

Дисертаційна робота виконана на кафедрі інформаційних технологій в архітектурі Київського Національного університету будівництва і архітектури, науковий керівник – доктор архітектури, професор, професор кафедри ІТА КНУБА, Лещенко Н. А.

Розглянувши звіт подібності щодо перевірки на плагіат, зроблено висновок, що дисертаційна робота Гулей Д. В. є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить елементів плагіату та запозичень. Максимальний відсоток співпадіння, виявлений у системі перевірки: Unicheck – сім цілих шістьдесят вісім сотих (7,68%). Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Дисертація характеризується єдністю змісту та відповідає вимогам щодо її оформлення.

7. Перелік публікацій за темою дисертації із зазначенням особистого внеску здобувача.

За результатами досліджень опубліковано 17 наукових праць, у тому числі: 3 статті у наукових фахових виданнях України категорії «Б»; 13 тез доповідей конференцій; та одну статтю, що додатково відображає наукові результати дисертації.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Лещенко Н.А., Гулей Д. В. Регенерація житлового кварталу Подільського району в контексті історичної забудови міста Києва. Містобудування та територіальне планування: науково-технічний збірник. Київ, 2019. Вип. 69. С. 225–234. ISSN 2522-9206. *Особистий внесок здобувача: графічні матеріали, визначення прийомів і надання рекомендацій щодо регенерації забудови історичних кварталів, оформлення висновків.* (фахове видання України категорії «Б»)

2. Гулей Д. В. Редевелопмент деградуючих промислових територій в контексті історичної забудови міст. Містобудування та територіальне планування: науково-технічний збірник. Київ, 2022. Вип. 79. С. 93–102. ISSN 2522-9206. DOI: <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2022.79.93-102>. (фахове видання України категорії «Б»)

3. Гулей Д. В. Джентрифікація як перспективний шлях оновлення історичних та промислових районів міста. Сучасні проблеми архітектури та містобудування: науково-технічний збірник. Київ, 2022. Вип. 62. 44. С. 171–180. ISSN 2077-3455. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2022.62.171-180>. (фахове видання України категорії «Б»)

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

4. Сторов В. В., Гулей Д. В. Будівництво соціального житла для тимчасово переміщених осіб в Україні – як засіб вирішення житлових проблем регіонів. Матеріали II міжнародної науково-практичної конференції: «Регіональна політика: історія, політико-правові засади, архітектура, урбаністика». Київ, 2016. Вип. 2 (2). С. 161 – 166. *Особистий внесок здобувача: визначення проблем щодо будівництва житла для внутрішньо переміщених осіб, аналіз законодавчої бази та закордонного досвіду.*

5. Гулей П. В., Гулей Д. В., Сторов В. В. Соціально-економічні та будівничі аспекти будівництва соціального житла для вимушено переміщених осіб в Україні. Матеріали VII Національного конвенту: Міжнародної асоціації студентів політичної науки. Одеса, 2017. С. 121 – 124. *Особистий внесок здобувача: вступ з основною частиною, до якої увійшов аналіз законодавчої бази, пов'язаної з внутрішньо переміщеними особами в Україні.*

6. Гулей Д. В. Формування новітньої архітектури в контексті історичної забудови міста Києва на прикладі бізнес-центру «Євразія». Матеріали III міжнародної науково-практичної конференції: «Регіональна політика: історія, політико-правові засади, архітектура, урбаністика». Київ, 2017. Вип. 3(2). С. 27– 29.

7. Іванченко Г.М., Гулей Д. В. Інноваційний спосіб отримання зеленої енергії на прикладі першого в світі будинку-біореактору «BIQ House». Матеріали IV Міжнародної науково-технічної конференції: «Ефективні технології в будівництві». Київ, 2018. С. 178 – 179. *Особистий внесок здобувача: постановка проблеми та основна частина дослідження.*

8. Іванченко Г.М., Гулей Д. В. Нові технології зеленого будівництва як один з шляхів зменшення глобального забруднення. Матеріали II Всеукраїнської наукової конференції: «Філософія науки, техніки і архітектури в гуманістичному вимірі». Київ, 2019. С. 53–54. *Особистий внесок здобувача: визначення проблем, пов'язаних із дерев'яним будівництвом в Україні, основна частина, висновки.*

9. Іванченко Г.М., Гулей Д. В. CLT панелі як тенденція розвитку швидкого будівництва. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції: «Регіональна політика : історія, політико-правові засади, урбаністика, просторове планування, архітектура». Київ, 2019. Вип. 5 (2). С. 19 – 21. *Особистий внесок здобувача: постановка проблеми щодо необхідності використання швидкозбірних технологій будівництва, аналіз досвіду впровадження технологій CLT будівництва в різних країнах світу, висновки.*

10. Лещенко Н.А., Гулей Д. В. До питання регенерації історичної забудови міста. Програма та тези доповідей. Матеріали IV Міжнародної науково-технічної конференції: «Ефективні технології в будівництві». Київ, 2019. С. 178 – 179. *Особистий внесок здобувача: аналіз сучасного стану забудови Подільського району Києва та надання рекомендацій щодо реконструкції історичного міського середовища.*

11. Гулей Д. В. Рефункціоналізація промислових зон як інструмент розвитку сучасних міст. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції: «Архітектура історичного Києва. Історія - теорія – практика». Київ, 2020. С. 51–52.

12. Іванченко Г.М., Гулей Д. В. Сучасні можливості дерев'яного будівництва. Матеріали V Міжнародної науково-технічної конференції: «Ефективні технології в будівництві». Київ, 2020. С. 76 – 78. *Особистий внесок здобувача: визначення проблем, що викликають необхідність впровадження дерев'яного будівництва у всьому світі, основна частина та висновки.*

13. Іванченко Г.М., Гулей Д. В. Ревіталізація промислових будівель за допомогою CLT панелей. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції: «Трансфер інноваційних технологій». Київ, 2021. С. 12 – 13. *Особистий внесок здобувача: визначення цілей дослідження, аналіз закордонного досвіду щодо ревіталізації промислових будівель з використанням надбудови та прибудови, надання рекомендацій щодо ревіталізації промислових будівель, висновки.*

14. Гулей Д. В. Дуалізм ревіталізації промислових об'єктів урбанізованих територій. Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції: «Філософія науки, техніки і архітектури в гуманістичному вимірі». Київ, 2021. С. 189 – 192.

15. Гулей Д. В. Сучасна практика ревіталізації промислових територій на прикладі Арсенальної площі в місті Києві. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції: «Архітектура історичного Києва. Інформаційні технології». Київ, 2021. С. 141 – 142.

16. Гулей Д. В. Ревіталізація промислових територій на прикладі кварталу Роттерманні, м. Таллінн, Естонія. Матеріали III Міжнародної науково-технічної конференції: «Просторове планування: містопланування, архітектура, політичні та соціокультурні засади». Київ, 2021. Вип. 2 (2). С. 179 – 181.

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

17. Ткаченко Т. М., Гулей Д. В. Зелені конструкції як ефективний спосіб стабілізації та поліпшення стану довкілля урбоценозів (на прикладі Солом'янського району м. Києва). Екологічна безпека та збалансоване ресурсокористування: науково-технічний журнал. Івано-Франківськ, 2018. Вип. 1 (17). С. 46–56. ISSN 2522-9508. *Особистий внесок здобувача: оформлення графічних матеріалів, висновків.*

ВВАЖАТИ, що дисертаційна робота Гулей Д. В. «Принципи та методи трансформації деградуючих промислових будівель і територій», яка подана на здобуття ступеня доктора філософії, за своїм науковим рівнем та практичною цінністю, змістом та оформленням повністю відповідає вимогам пп. 5, 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, та відповідає напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми КНУБА зі спеціальності 191 – Архітектура та містобудування.

РЕКОМЕНДУВАТИ:

1. Дисертаційну роботу «Принципи та методи трансформації деградуючих промислових будівель і територій», подану Гулей Дариною Володимирівною на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 191 – Архітектура та містобудування, до захисту.

2. Головою спеціалізованої вченої ради призначити:

– доктора архітектури, професора Товбича Валерія Васильовича, завідувача кафедри інформаційних технологій в архітектурі Київського національного університету будівництва і архітектури;

Рецензентами призначити:

– доктора архітектури, професора Усгінєву Ірину Ігорівну, професора кафедри містобудування Київського національного університету будівництва і архітектури;

– кандидата архітектури, доцента Брідню Ларису Юрїївну, доцента кафедри архітектурного проектування цивільних будівель і споруд Київського національного університету будівництва і архітектури.

Опонентами призначити:

– доктора архітектури, доцента Блінову Марію Юрїївну, професора кафедри інноваційних технологій у дизайні архітектурного середовища Харківського національного університету міського господарства ім. О.М. Бекетова;

– кандидата архітектури, доцента Гнатюк Лілію Романівну, доцента кафедри комп'ютерних технологій, дизайну і графіки, факультету наземних споруд і аеродромів, Національного авіаційного університету.

Рішення прийнято одногосно (за – 15, проти – немає, утримались – немає).

Головуючий розширеного засідання кафедри
доктор архітектури, професор, завідувач кафедри
інформаційних технологій в архітектурі КНУБА

В. В. Товбич

Секретар розширеного засідання кафедри
кандидат архітектури, старший викладач кафедри

інформаційних технологій в архітектурі КНУБА

Н.В. Антоненко